

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14315/2023
15.06.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца „Пројектоградња-конструкт“ доо Ковин, чији је пуномоћник Никола Мађинац адвокат из ..., против тужених Републике Србије - Министарство правде - Виши суд у Смедереву, коју заступа Државно правобранилаштво-Одељење у Зрењанину и АА, судије Вишег суда у Смедереву, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Гж 241/23 од 26.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 15.06.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизији тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж 241/23 од 26.01.2023. године.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Гж 241/23 од 26.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење Вишег суда у Панчеву П 66/22 од 14.11.2022. године којим је одбачена као недозвољена ревизија тужиоца од 09.11.2022. године. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење Вишег суда у Панчеву П 66/22 од 17.11.2022. године којим је одбачена тужба против туженог АА из Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажног решења донетог у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих дозвољених разлога.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 403. став 2. тачка 1, чланом 408. и чланом 420. став 4. ЗПП у вези са чланом 41. став 2. и 4. Закона о забрани дискриминације, Врховни суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из става другог означене одредбе, које су чланом 407. став 1. тачка 2. ЗПП прописане као разлози за овај правни лек. Указивање ревидента на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињену у поступку пред

другостепеним судом је паушално, без навођења конкретних процесних одредби које тај суд није применио или је погрешно применио, а што је утицало или могло утицати на одлуку о тужиочевим жалбама.

Тужбом, поднетом на основу члана 41. став 3. и члана 43. Закона о забрани дискриминације, тражена је заштита од дискриминације и дискриминаторског поступања тужених по више основа. У поднетој тужби и током поступка изнета је тврдња да су тужени дискриминаторски поступали у односу на тужиоца тако што је тужени, поступајући судија у предмету Вишег суда у Смедереву П 65/21, на припремном рочишту од 09.12.2021. године одбио да изврши своју службену дужност и утврди чињенице које између странака у том поступку нису спорне, односно чињенице које су општепознате и чињенице које су спорне и која би питања требало расправити. Због тога тужилац тврди да је у том поступку стављен у неравноправни положај.

Нижестепени судови су применом члана 294. став 1. тачка 6. ЗПП одбацили поднету тужбу у односу на туженог судију.

По оцени Врховног суда, нису основани наводи ревидента о погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 21. став 1-3 Устава Републике Србије прописано је да су пред Уставом и законом сви једнаки и да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације, као и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Законом о забрани дискриминације уређена је општа забрана дискриминације, њени облици и случајеви, као и поступци заштите од дискриминације. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. тог закона дато је значење израза „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“, а тачком 2. истог члана и израза „свако“ и „лице“, тако да они означавају и правно лице које је регистровано, односно обавља делатност на територији Републике Србије. Према члану 41. став 1. наведеног закона, свако ко је повређен дискриминаторским поступањем има право да поднесе тужбу са захтевима предвиђеним у члану 43. Закона.

Према члану 42. став 2. Устава, судови су самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката када је то предвиђено законом, општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора. Одредбом члана 149. Устава прописано је да је судија у вршењу судијске функције независан и потчињен само Уставу и закону, а сваки утицај на судију у вршењу судијске функције је забрањен, те да судија не може бити позван на одговорност за изражено мишљење или гласање приликом доношења судске одлуке, осим ако се ради о кривичном делу кршења закона од стране судије (члан 151. став 1. Устава). И према члану 1. Закона о судијама („Службени гласник Републике Србије“ број 116/08 ... 47/17), важећег у време када је по тврдњи тужиоца извршена његова дискриминација радњом туженог судије, судија је независан у поступању и доношењу одлука, суди и пресуђује на основу Устава, закона и других општих аката, потврђених међународних уговора и општеприхваћених правила међународног права. Одредбом члана 5. став 1. тог закона прописано је да судија не може бити позван на одговорност за изражено

мишљење или гласање приликом доношења судске одлуке, осим ако се ради о кривичном делу кршења закона од стране судије, а за штету коју је судија проузроковао незаконитим или неправилним радом одговара Република Србија, у складу са чланом 6. став 1. истог закона.

Следствено изложеном, судија ужива имунитет у смислу члана 151. Устава Републике Србије и члана 5. Закона о судијама. Имуитет је повластица - право одређеног субјекта да буде изузет од примене одређених прописа који се на друга лица редовно примењују, у конкретном случају примене прописа Закона о забрани дискриминације. Код јасно постављених правила о постојању имунитета и непостојању непосредне одговорности за евентуалне грешке и пропусте у обављању судијске функције, тужба против судије са захтевом за утврђење да је у вршењу судијске функције, поступајући у предметима (процесном радњом или одлуком) повредио неко право странке зајемчене Уставом и законом, не представља захтев о којем се може расправљати и одлучивати у смислу члана 1. ЗПП и у том смислу није подобно за судску заштиту. Заштита странке јасно је дефинисана и обезбеђена кроз Уставом и законом прописано правило о одговорности државе.

Зато је правилан закључак нижестепених судова да због недостатка туживости, као процесне претпоставке за мериторно одлучивање, не постоји интерес тужиоца за подношење тужбе против туженог судије и да тужбу треба одбацити. Одредбе Закона о забрани дискриминације, као посебног закона којим су уређени општа забрана дискриминације, облици и случајеви дискриминације, као и поступак заштите од дискриминације, не прописује непосредну одговорност судије за поступање у одређеном предмету које би се могло подвести под дискриминацију у смислу тог закона. Због тога се, код Уставом прописаног имунитета судија, одредбе Закона о забрани дискриминације не могу применити у конкретном случају на туженог судију.

Нису основани ни наводи тужиоца о погрешној примени одредбе члана 41. став 4. Закона о забрани дискриминације. Наведену одредбу, којом је прописано да је ревизија увек допуштена, треба разумети тако да је у поступцима заштите од дискриминације ревизија увек дозвољена против одлуке о главној ствари. У другим случајевима примењује се став 2. наведене одредбе, којим је прописано да су у поступку сходно примењују одредбе Закона о кривичном поступку.

Према члану 420. став 1. ЗПП, странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан. Решењем којим је одлучено о предлогу тужиоца за одређивање привремене мере парнични поступак се правноснажно не окончава, због чега не постоје услови из наведене одредбе да се против таквог решења поднесе ревизија. Зато су нижестепени судови правилно поступили када су одбацили ревизију тужиоца изјављену против решења којим је одлучено о тужиочевом предлогу за одређивање привремене мере.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП у вези члана 420. став 6. истог закона, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић